

M O O R D K U I L

Vanaf dit nummer kunt u uw irritaties, klachten en andere felle berichten over grote en kleine misstanden kwijt in deze nieuwe rubriek. Alles mag, als het maar met uw werk, positie of imago van advocaat te maken heeft.

Moelijkheden met de Raad voor Rechtsbijstand

De redactie vernam dat sommige Raden voor Rechtsbijstand bijzonder moeizaam omspringen met declaraties van advocaten in toevoegingszaken.

Ze vroeg het kantoor Anker & Anker zijn ervaringen met de raad in Leeuwarden op te schrijven en voor te leggen aan de andere advocaten in Nederland. Dit kantoor doet louter strafzaken en verleent bijstand grotendeels op toegevoegde basis. ‘Werken in grote zaken op basis van een toevoeging is ons de laatste jaren buitengewoon moeilijk gemaakt.’

Tjalling van der Goot

namens Anker & Anker Strafrechtadvocaten, Leeuwarden

Dief van eigen portemonnee

De afgelopen jaren hebben wij diverse malen verdachten bijgestaan in omvangrijke, complexe of gevoelige zaken. Als gevolg van de Eibergse ontvoeringszaak is het tbs-verlofbeleid door de minister van Justitie herzien; ¹ de ontvoeringszaak van Lusanne van der Gun heeft veel ophef in Nederland veroorzaakt ² en in de zaak van de viervoudige moord in Kerkrade hoorde onze cliënt in eerste aanleg en in hoger beroep levenslang tegen zich eisen maar werd deze door rechtbank en gerechtshof veroordeeld tot twintig jaren en tbs. ³ In deze zaken hebben wij de cliënten op toevoegingsbasis bijgestaan.

In beginsel geldt in een meervoudige-kamerzaak een forfaitaire vergoeding op

basis van maximaal 24 uren besteed aan de rechtsbijstand. ⁴ Het is overduidelijk dat in het soort zaken dat wij ter verduidelijking hebben aangehaald de 24-uursgrens wordt overschreden. Het gaat immers veelal om omvangrijke dossiers, er dienen soms getuigen te worden gehoord bij de rechter-commissaris, er vinden vele besprekingen plaats met cliënt (en diens achterban), et cetera. Het voorbereiden van een pleidooi vergt meestal veel tijd. Daarbij komt dat alleen de zitting zelf al vaak een dag in beslag neemt. In deze gevallen kan dan een ‘aanvraag toestemming bewerkelijke zaak’ worden ingediend bij de Raad voor Rechtsbijstand. ⁵ Het extra werk boven op het forfait wordt dan ook vergoed.

De ervaringen die wij met de Raad voor Rechtsbijstand in Leeuwarden hebben, zijn op zijn zachtst uitgedrukt buitengewoon teleurstellend. Een korte samenvatting.

GEEN TAAKVERDELING

Na de ‘aanvraag toestemming bewerkelijke zaak’ wordt het werk van de advocaat door een medewerker van de raad inhoudelijk beoordeeld. Werkzaamheden van meerdere raadslieden van hetzelfde kantoor in een zaak worden door de raad in Leeuwarden in het algemeen niet vergoed. In beginsel is voor dit standpunt iets te zeggen, doch in uitzonderlijke zaken menen wij dat adequate rechtsbijstand enkel en alleen met meerdere advocaten (in de voorbereiding en ook ter zitting) kan worden verleend. Zo kan de ene advocaat zich tijdens schorsingen terugtrekken om zijn pleidooi aan te scherpen of zaken uit te zoeken, terwijl de andere tegelijkertijd aspecten van de zaak in de celgang met de cliënt kan bespreken. Ook in de voorbereiding kan een taakverdeling worden gemaakt.

De raad is het met ons kantoorbeleid in dergelijke zaken in het algemeen oneens. Hoewel wij menen dat goede rechtsbijstand

meer oplevert dan een gevulde beurs, zijn wij een dief van onze eigen portemonnee. In sommige zaken zijn de kosten hoger dan de vergoeding – dat lijkt ons niet de bedoeling. Daarom zijn we enigszins terughoudend bij de aanname van (grote) toevoegingszaken.

‘NIET NOODZAKELIJK’

Ook zijn er problemen indien wordt samengewerkt met een advocaat van een ander kantoor. Deze combi’s ziet men in de praktijk steeds vaker. Er wordt dan geen tweede toevoeging afgegeven, terwijl de uren van die tweede advocaat niet worden meegeteld.

Werkzaamheden van juridische medewerkers worden door de raad niet vergoed,

ook niet voor een deel. Ondersteuning van juristen is echter uiterst zinvol en efficiënt. Het bespaart bovendien veel tijd voor de advocaat die anders hetzelfde werk zou moeten doen in waarschijnlijk dezelfde tijd. De raad in Leeuwarden stelt zich op het standpunt dat de advocaat de uitzoekklussen zelf moet klaren.

Contacten met de pers worden niet vergoed. In mediagevoelige zaken wordt echter veel gebeld door journalisten. In sommige gevallen is het zelfs in het belang van de verdediging dat een beeld in de media wordt bijgesteld. Hoe dan ook, de raad in Leeuwarden gaat er vanuit dat ook zonder perscontacten een goede verdediging kan worden gevoerd. Een mening die niet meer van deze tijd is. Alle telefoongesprekken met het journaal zijn dus daadwerkelijk 'pro Deo'.

Studie van jurisprudentie en bestudering van literatuur wordt in het algemeen niet vergoed. Dit omdat de raad van oordeel is dat dergelijke handelingen vallen onder de normale werkzaamheden van de advocaat en hij geacht wordt de kennis reeds te hebben op het moment dat de zaak wordt voorbereid. Wij onderschrijven het standpunt dat

nnee

elke advocaat geacht wordt zijn rechtspraak en literatuur bij te houden. De materie van sommige zaken is echter zo atypisch of zeldzaam juridisch, dat deze onmogelijk tot de parate kennis van een advocaat kan behoren.

Zo deelde de raad ons bij het hoger beroep in de 'dubbele Baarnse moordzaak' mee dat extra tijd aan studie, literatuur en jurispru-

dentie niet noodzakelijk was; er zou geen sprake zijn van een bijzondere zaak die extra tijd voor het uitzoeken van juridische vragen vergde. Deze extra tijd werd dan ook uit de door de verdediging ingediende begroting van de extra uren geschrapt, en zal te zijner tijd dus niet worden vergoed. Dat onze cliënt in eerste aanleg tot levenslang is veroordeeld en een tot dan toe volledig ontkennende houding aannam, is voor de raad helaas niet bijzonder genoeg. Dat relevante rechtspraak en literatuur over het onderwerp 'levenslang' bestudeerd moeten worden om ter zitting beslagen ten ijs te komen, lijkt de raad ook te ontgaan.

OP STOEL VAN ADVOCAAAT

De raad in Leeuwarden gaat niet zelden op de stoel van de advocaat zitten. Een citaat: 'Van de begrote tijd van bestudering stukken is 30 uren geschrapt. Reden hiervoor is dat u, gelet op de aanpak, die uw kantoor vooraan staat, met zijn allen de zaak aan het bestuderen bent. De raad schat in, dat u in uw eentje met de helft van de tijd toekunt, mee gelet op het feit, dat al tijd besteed is aan bestudering van de stukken.' Als de raad net zo soepel zou zijn met de beoordeling van aanvragen bewerkelijke zaken als met het plaatsen van komma's, dan kwam alles wel goed. Het is toch te gek voor woorden dat de raad bepaalt hoeveel uren met bestudering van stukken gemoeid zullen zijn. Overigens bestuderen wij een het dossier niet 'dubbel', ook niet bij combi-verdediging; we dienen dus geen extra studietijd ter vergoeding in.

In een ander geval heeft de raad een aantal bezoeken aan de cliënt in het huis van bewaring geschrapt, omdat de raad twee bezoeken wel genoeg vond.

Ook duurt het in de praktijk heel erg lang – gemiddeld enige maanden – voordat een beslissing wordt genomen op ons verzoek om toestemming bewerkelijke zaak te verkrijgen.⁶

'TE LAAT IS TE LAAT'

De klachten over het handelen van de raad beperken zich helaas niet tot de bewerkelijke zaken. Zo verzendt de raad bij niet-volledige aanvragen een schriftelijk verzoek om alsnog aanvullende informatie te verstrekken. Hiervoor wordt een termijn van gemiddeld een week of drie verstrekt. Dit is een fatale termijn, na afloop van deze periode wordt de aanvraag buiten behandeling gesteld. Dat gebeurt dus ook als het verzoek om aanvullende informatie betrekking heeft op extra stukken om te kunnen beoordelen of de schulden van de rechtzoekende in de draagkrachtberekening in mindering kunnen worden gebracht zodat wellicht een lagere eigen bijdrage verschuldigd is. In één specifiek geval was de informatie tijdig naar de

1 Rechtbank Zutphen 15 maart 2005, LJN AT0311.
2 Gerechtshof Leeuwarden 15 juli 2004, LJN AQ1819.
3 Gerechtshof 's-Hertogenbosch 31 januari 2005, LJN AS4206.
4 Art. 22 Besluit Vergoedingen Rechtsbijstand 2000.

5 Art. 31 Besluit Vergoedingen Rechtsbijstand 2000.
6 Het komt voor dat de aangevraagde maar nog niet toegestane extra tijd dan inmiddels al is gewerkt, zodat alweer een 'aanvullende' toestemming bewerkelijke zaak moet worden gevraagd.

7 In dit geval het parket te Den Haag, zodat alleen al vanwege de reistijd extra tijd met deze werkzaamheden was gemoeid.

Anker & Anker Advocaten Leeuwarden		Datum: 20/09/2004 13:48					
Overzicht te declareren verrichtingen							
Dossier: 20042324 t/m 20040324 Datum: 1-1-1990 t/m 20-9-2004 Versie: Met: TG t/m TG							
Makewer: t/m 22222222							
Dossiernummer	20042324	Staving	M.COM				
Zaaknaam							
Datum ingekomen in behandeling bij	14 juni 2004						
Onderwerp	Strafrecht	Debetur	Raad voor Rechtsbijstand				
Zaakfactor	0,25000		Postbus 211 8901 BA LEEUWARDEN Nederland				
Datum	Uren	Med.	Tarief	Uren	Bedrag BTW%	Dest. nr.	Omschrijving
24/09/2004	overleg met kantoorgenoten	NV	38,00	0,20	7,60	19,0	memo
24/09/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,20	11,40	19,0	filings
24/09/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,40	15,20	19,0	filings
24/09/2004	brief aan derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	ivm Hoger Beroep
24/09/2004	tel. gesprek met derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	O.v.J.
24/09/2004	tel. gesprek met derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	H.v.B.
24/09/2004	tel. gesprek met derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	
24/09/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	appli-akte
24/09/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	filings
24/09/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,20	7,60	19,0	filings
24/09/2004	tel. gesprek met derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	R.C.
24/09/2004	zoek- en naslagewerkz.	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	rechtsmiddel
24/09/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	
24/09/2004	brief aan derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	R.C.
24/09/2004	resolgt	HA	47,50	3,00	96,00	19,0	Amhem
24/09/2004	voorzending conf.	HA	47,50	0,70	33,25	19,0	ivm PBC
24/09/2004	bezock gedetineerde	HA	47,50	1,30	61,75	19,0	H.v.B.
24/09/2004	resolgt	HA	47,50	1,00	47,50	19,0	naar Zutphen
24/09/2004	overwerp pleidooi	HA	47,50	0,20	23,75	19,0	
24/09/2004	mondelinge behandeling	HA	47,50	0,70	33,25	19,0	overhoor R.C.
24/09/2004	resolgt	HA	47,50	3,00	96,00	19,0	Leeuwarden
24/09/2004	voorzending conf.	HA	47,50	1,00	47,50	19,0	
24/09/2004	studie strafloosier	HA	47,50	0,70	33,25	19,0	R.C.
24/09/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	R.C.
24/09/2004	tel. gesprek met derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	aanv. p.v.
24/09/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	
24/09/2004	brief aan cliënt	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
23/08/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	pakket
23/08/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	AD
23/08/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	Swiss
23/08/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	O.v.J.
23/08/2004	brief aan derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
12/08/2004	brief aan cliënt	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
12/08/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
02/08/2004	brief aan cliënt	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
02/08/2004	studie ontvangen stukken	NV	38,00	0,30	11,40	19,0	
29/07/2004	resolgt	TG	47,50	1,80	85,50	19,0	Zutphen
29/07/2004	studie strafloosier	TG	47,50	0,40	19,00	19,0	
29/07/2004	ontwerp pleidooi	TG	47,50	0,20	14,25	19,0	
29/07/2004	conf. met cliënt ouders	TG	47,50	0,50	23,75	19,0	
29/07/2004	zitting in strafzaak	TG	47,50	0,50	23,75	19,0	
29/07/2004	resolgt	TG	47,50	1,80	85,50	19,0	raadkamer Leeuwarden

Anker & Anker Advocaten Leeuwarden		Datum: 20/09/2004 13:48					
Overzicht te declareren verrichtingen							
Dossier: 20042324 t/m 20040324 Datum: 1-1-1990 t/m 20-9-2004 Versie: Met: TG t/m TG							
Makewer: t/m 22222222							
Dossiernummer	20042324	Staving	M.COM				
Zaaknaam							
Datum ingekomen in behandeling bij	14 juni 2004						
Onderwerp	Strafrecht	Debetur	Raad voor Rechtsbijstand				
Zaakfactor	0,25000		Postbus 211 8901 BA LEEUWARDEN Nederland				
Datum	Uren	Med.	Tarief	Uren	Bedrag BTW%	Dest. nr.	Omschrijving
29/07/2004	tel. gesprek met cliënt	TG	47,50	0,30	14,25	19,0	
29/07/2004	brief aan cliënt	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
29/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	DvJ
29/07/2004	zitting in strafzaak met ouders	NV	38,00	1,30	37,00	19,0	zitting in zaak
29/07/2004	brief aan derde	NV	38,00	0,30	11,40	19,0	
27/07/2004	tel. gesprek met cliënt	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
27/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	DvJ
27/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	R.C.
27/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	filings
27/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	
26/07/2004	studie strafloosier	NV	38,00	1,20	45,60	19,0	ANP
26/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,30	14,25	19,0	
26/07/2004	studie strafloosier	NV	38,00	1,20	45,60	19,0	
23/07/2004	resolgt	TG	47,50	1,80	71,25	19,0	Zutphen
23/07/2004	studie strafloosier	TG	47,50	1,00	47,50	19,0	
23/07/2004	conf. met cliënt ouders	TG	47,50	1,00	47,50	19,0	
23/07/2004	zitting in strafzaak	TG	47,50	1,00	47,50	19,0	R.C.
23/07/2004	resolgt	TG	47,50	1,50	71,25	19,0	Leeuwarden
23/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	V.Leeuwarden
22/07/2004	brief aan derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	R.C.
22/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	DvJ
22/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	zitting in zaak
22/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	ANP
22/07/2004	zoek- en naslagewerkz.	TG	47,50	1,00	47,50	19,0	Overlevering
21/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	DvJ
21/07/2004	tel. gesprek met derde	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	NVA
21/07/2004	conf. met cliënt ouders	TG	47,50	0,20	9,50	19,0	Publie Doelsticht
21/07/2004	conf. met cliënt ouders	TG	47,50	1,10	66,75	19,0	Publie Doelsticht
21/07/2004	overleg met kantoorgenoten	NV	38,00	0,30	11,40	19,0	
21/07/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,40	15,20	19,0	
21/07/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,30	11,40	19,0	
21/07/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,30	11,40	19,0	
21/07/2004	Diveaan	NV	38,00	0,20	7,60	19,0	
21/07/2004	studie strafloosier	NV	38,00	0,40	15,20	19,0	
21/07/2004	tel. gesprek met partij	AV	38,00	0,10	3,80	19,0	
21/07/2004	studie ontvangen stukken	AV	38,00	0,20	7,60	19,0	Amhem
20/07/2004	tel. gesprek met derde	NV	38,00	0,20	7,60	19,0	publie Doelsticht
20/07/2004	tel. gesprek met cliënt	NV	38,00	0,30	11,40	19,0	
20/07/2004	overleg met kantoorgenoten	NV	38,00	0,20	7,60	19,0	Mr. T. van der Goot
14/06/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	
14/06/2004	tel. gesprek met derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	
14/06/2004	brief aan derde	HA	47,50	0,20	9,50	19,0	
14/06/2004	studie ontvangen stukken	HA	47,50	0,10	4,75	19,0	
Totaal Uren			42,40		1.929,65	BTW	365,87
Totaal medewerkers:		NV	9,00		342,00		
		HA	13,40		636,50		
		TG	19,70		935,75		
		AV	0,30		11,40		

Declaratieformulier van Anker & Anker waarop de Raad voor Rechtsbijstand Leeuwarden met blauwe stift posten schraptte

raad verzonden, doch de begeleidende brief was bij de raad kennelijk in het ongerede geraakt. De brief was (vanzelfsprekend) niet aangekend verzonden. Er kwam dus volgens de raad binnen de gestelde termijn geen informatie binnen. Te laat is te laat, dus de volledige toevoegingsaanvraag werd buiten behandeling gesteld. Het verzoek van de raadsman om in dit geval dan maar de schulden niet in aftrek te nemen en het risico dus bij de rechtzoekende te laten (hij zou dan immers wel een toevoeging krijgen maar een hogere eigen bijdrage moeten betalen) vond geen gehoor.

In een andere zaak dienden videobanden van de verhoren van de cliënt te worden geanalyseerd op het parket. Het parket weigerde deze banden te kopiëren en toe te sturen, de banden konden enkel ten parkette worden bekeken. Deze, in onze ogen noodzakelijke, werkzaamheden worden door de raad echter niet vergoed.

ZEER ONTEVREDEN

Soms lijkt het alsof de medewerkers van de raad hun eigen geld moeten verdelen. Wij staan geen kritiekloze afwikkeling van toevoegingsaanvragen of aanvragen toestemming bewerkelijke zaak voor. We bepleiten echter wel een afwikkeling die recht doet aan de hedendaagse praktijk, waarin anders dan vroeger omvangrijke strafzaken vaker voorkomen. Daarbij zou de advocaat in beginsel op zijn woord moeten worden geloofd. Als aan studie van het dossier twintig uur wordt begroot, vinden wij het onjuist dat de raad zonder kennis van het dossier (enkel van de omvang ervan) de begrote tijd terugbrengt tot de helft. We kunnen helaas alleen maar constateren dat alle advocaten op ons kantoor zeer ontevreden zijn over het handelen van de raad in met name bewerkelijke zaken.

Geld is niet het doel van de bijstand aan onze cliëntèle. Maar het werken in grote zaken op basis van een toevoeging is ons de

Het is te gek voor woorden dat de raad bepaalt hoeveel uren met bestudering van stukken gemoeid zullen zijn

laatste jaren wel buitengewoon moeilijk gemaakt. Hoewel we een kantoor met een sociaal gezicht willen zijn en blijven, gaan op dit kantoor stemmen op die betwijfelen of we nog wel toegevoegde zaken kunnen blijven aannemen. Het is een discussie die we liever niet voeren.

We zijn benieuwd of het beleid van de raad in Leeuwarden maatgevend is voor het beleid in heel Nederland.

Mocht u vergelijkbare of bepaald andere ervaringen hebben, laat het de redactie weten; zie het colofon voorin.